

Nota ruimtelijke kwaliteit Altena

RHO ADVISEURS

17 september 2021

Gemeente
Altena

RHO ADVISEURS

PROJECT: Nota Ruimtelijke Kwaliteit Altena

PROJECTNR: 20210823

PROJECTLEIDING: ing. S. la Grand Murb

**Gemeente
Altena**

Gemeente Altena

Sportlaan 170
4286 ET Almkerk
tel. 0183 - 51 61 00

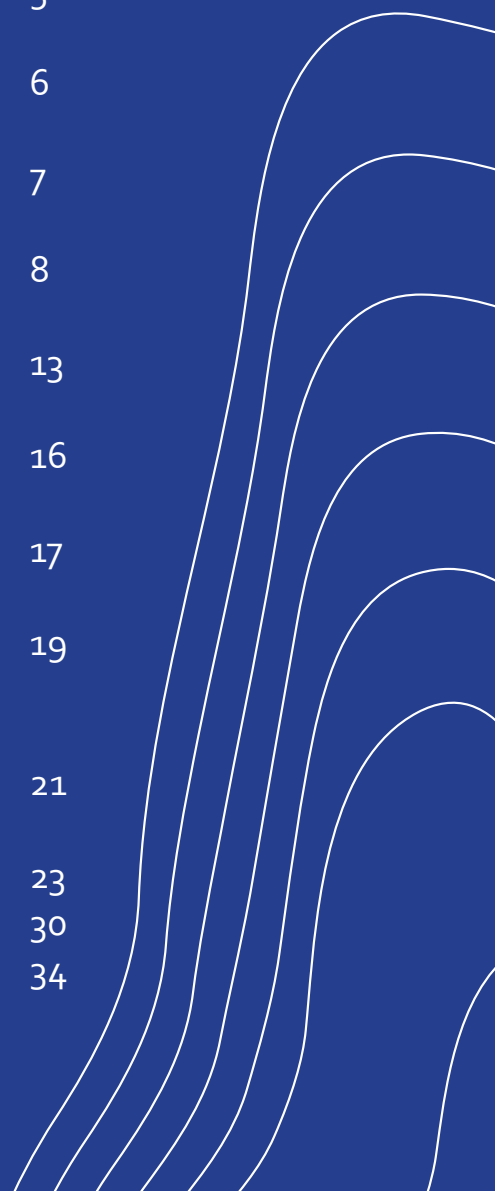
Rho adviseurs voor leefruimte

Weena 505 (Delftse Poort)
Hoofdingang Rho 36e verd.
3013 AL Rotterdam
t: 010-2018555
e: info@rho.nl
w: www.rho.nl

17 september 2021

Inhoud

1. Inleiding	4
2. Juridisch kader	5
3. Welstand en monumentenbeleid	6
4. Ruimtelijk kwaliteitsbeleid gemeente Altena	7
5. Ruimtelijke kwaliteitseisen beschermd stadsgezicht Woudrichem	8
6. Reclame en/of naamsduiding beschermd stadsgezicht en monumenten	13
7. Terrassen in het beschermd stadsgezicht Woudrichem	16
8. Verduurzaming en ruimtelijke kwaliteit monumenten en beschermd stadsgezicht	17
9. Excessenregeling beschermd stadsgezicht en monumenten	19
10. Beeldkwaliteitplannen voor ontwikkeling in waardevolle gebieden en grotere ontwikkelingen zoals inbreidings- en ontwikkellocaties	21
Bijlage 1: Lijst van Rijksmonumenten	23
Bijlage 2: Lijst van gemeentelijke monumenten	30
Bijlage 3: Begripsbepaling	34

1. Inleiding

Door de gemeentelijke fusie op 1 januari 2019 is er momenteel geen eenduidig ruimtelijk kwaliteitsbeleid in de Altena. Op dit moment worden bouwaanvragen getoetst aan de welstandsregels van de drie voormalige gemeenten. De gemeenteraad van Altena heeft daarom besloten om een eenduidig welstandsbeleid op te stellen. Daarbij is er voor gekozen om het welstandstoezicht in de gemeente af te schaffen met uitzondering van het beschermd stadsgezicht Woudrichem, de rijksmonumenten en de gemeentelijke monumenten. Hiermee wordt een stap gezet om te komen tot minder regels en een lagere lastendruk voor de inwoners.

Voor u ligt de nieuwe Nota Ruimtelijke Kwaliteit van de gemeente Altena 2021 waarmee alleen de belangrijkste waardevolle cultuurhistorische gebieden en objecten van een specifiek beschermingsregiem worden voorzien met toetsing door de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit. Uitgangspunt is compact en toegankelijk welstandsbeleid.

Daarnaast is een toetsingskader van een beleidsregel Ruimtelijke Kwaliteit niet de enige manier om te kunnen sturen op de ruimtelijke kwaliteit in Altena. Er wordt van de overheid een nieuwe manier van werken gevraagd die meer gebaseerd is op vertrouwen en minder op harde regelgeving.

Ook de invoering van de Omgevingswet is hierbij van belang. De bedoeling van de Omgevingswet is de zorg voor en het bereiken van een goede omgevingskwaliteit. Deze moet aansluiten bij de ambitie en visie van de gemeente Altena. Deze nota Ruimtelijke Kwaliteit van Altena kan ook straks als beleidsregel onder het omgevingsplan worden gehangen.

2. Juridisch kader

Op grond van artikel 12 van de Woningwet mag een bestaand bouwwerk of een te bouwen bouwwerk, waarvoor op grond van artikel 2.1, derde lid Wabo een omgevingsvergunning is vereist, niet in ernstige mate in strijd zijn met redelijke eisen van welstand, beoordeeld naar de criteria zoals vastgelegd in het welstandsbeleid.

Op grond van artikel 2.10, eerste lid, onder de Wabo moet een omgevingsvergunning voor de activiteit bouwen worden geweigerd indien het uiterlijk of de plaatsing van het bouwwerk, waarop de aanvraag betrekking heeft in strijd is met redelijke eisen van welstand.

Op grond van artikel 12, lid 2 Woningwet kan de gemeenteraad besluiten dat, in afwijking van het hiervoor vermelde, voor een daarbij aangewezen gebied of voor één of meer daarbij aan te wijzen categorieën van bestaande en te bouwen bouwwerken geen redelijke eisen van toepassing zijn.

Op grond van artikel 12a van de Woningwet stelt de gemeenteraad ruimtelijk kwaliteitsbeleid vast. Hierin worden in ieder geval criteria opgenomen, die het bevoegd gezag

toepast bij de toetsing van een verzoek om omgevingsvergunning aan de redelijke eisen van welstand; ook kunnen criteria worden opgenomen die het bevoegd gezag toepast bij de beoordeling of het uiterlijk van een bestaand bouwwerk in ernstige mate in strijd is met redelijke eisen van welstand (excessenregeling). Deze beleidsnota Ruimtelijke Kwaliteit wordt als welstandsbeleid vastgesteld door de gemeenteraad.

Ook aanvullingen en wijzigingen van dit ruimtelijk kwaliteitsbeleid worden door de gemeenteraad vastgesteld. Op grond van artikel 12, lid 4 van de Woningwet betreft de gemeenteraad de ingezetenen van de gemeente en belanghebbenden bij de voorbereiding van de welstandsnota. De uitgebreide voorbereidingsprocedure (Woningwet: artikel 12 lid 4) is van toepassing waarbij het ontwerpbesluit voor inspraak ter inzage wordt gelegd.

Welstand en ander beleid

Welstandsbeleid ligt in het verlengde van andere ruimtelijke beleidsstukken zoals het bestemmingsplan.

Het bestemmingsplan regelt onder meer de functie en het ruimtebeslag van bouwwerken. Bouwmogelijkheden die het bestemmingsplan geeft, kunnen niet door welstandscriteria worden teniet gedaan. De architectonische vormgeving van bouwwerken valt buiten de reikwijdte van het bestemmingsplan en wordt juist door de Nota Ruimtelijke Kwaliteit geregeld. In een situatie waarin een bouwplan in overeenstemming is met het bestemmingsplan, kan toch een negatief welstandsadvies worden gegeven als de gekozen architectonische oplossing te sterk afbreuk doet aan de ruimtelijke beleving van het betreffende gebied. Uiteraard moet in zo'n geval de nota ruimtelijke kwaliteit hiervoor de basis voor de argumentatie leveren.

3. Welstand en monumentenbeleid

Ondanks dat het gebied waarin een monument is gelegen als welstandsvrij is aangewezen, dient bij een aanvraag om omgevingsvergunning voor het bouwen in, op, aan of bij een monument of het wijzigen van een monument (activiteit monument) een advies gevraagd te worden aan de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit.

Rijksmonumenten

De bescherming van het monument zelf is geregeld in de Erfgoedwet (2016). Deze wet geeft het Rijk de mogelijkheid om cultuurhistorisch waardevolle objecten als rijksmonument aan te wijzen. Rijksmonumenten worden wettelijk beschermd via het vergunningstelsel en bij restauratie zijn financiële middelen beschikbaar. Rijksmonumenten zijn in het Monumentenregister ingeschreven door de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed. Het hele object, of het nu een gebouw, bouwwerk geen gebouw zijnde of een object in de openbare ruimte betreft, is beschermd. Aanpassingen doen aan rijksmonumenten is niet verboden maar er moet altijd een vergunning aangevraagd te worden. Het is verboden rijksmonumenten te beschadigen of te vernielen. Het is bovendien niet toegestaan een monument zo te herstellen,

te gebruiken of laten gebruiken dat het monument in gevaar wordt gebracht of ontsierd wordt. Een vergunning wordt pas verleend na afweging van alle belangen van zowel de belanghebbende(n) als van het object zelf. Deze afweging wordt gemaakt door de (Commissie Ruimtelijke Kwaliteit en in sommige gevallen ook door de Rijksdienst voor Cultureel erfgoed (RCE).

Gemeentelijke monumenten

Naast Rijksmonumenten zijn er binnen de gemeente Altena ook gemeentelijke monumenten. De bescherming van het monument zelf is geregeld in de Erfgoedverordening van de gemeente Altena. Net als bij rijksmonumenten dient bij bouwen en verbouwen aan een gemeentelijk monument van een afweging tussen de belangen van de belanghebbende(n) en de bescherming van het object zelf uitgegaan te worden. Bij een omgevingsvergunning voor het bouwen dient verplicht de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit om advies gevraagd te worden. Het aspect beeldkwaliteit is onderdeel van dit advies. Het besluit wordt genomen door Burgemeester en Wethouders, dan wel in mandaat namens Burgemeester en Wethouders.

Beschermd stadsgezicht vesting Woudrichem

De Monumentenwet (en straks de omgevingswet) biedt de mogelijkheid tot aanwijzing van beschermde stads- en dorpsgezichten. Bouwen in beschermde stads- en dorpsgezichten is aan bepaalde regels gebonden. Deze zijn vervat in een bestemmingsplan en hebben primair betrekking op het respecteren van de lokale karakteristiek. In het bestemmingsplan worden de objectieve criteria opgenomen waaronder bijvoorbeeld gevelbreedten en kapvormen (per gebouw). Daarnaast zijn er in deze Nota Ruimtelijke Kwaliteit specifieke beeldkwaliteitscriteria opgenomen. In de gemeente Altena is de Vesting van Woudrichem een beschermd stadsgezicht. Hiervoor zijn in deze nota gebiedsspecifieke ruimtelijke kwaliteitseisen opgenomen ten aanzien van gebouwen, reclame/naamsduiding en duurzaamheidsingrepen.

4. Ruimtelijk kwaliteitsbeleid

De gemeenteraad van Altena heeft er voor gekozen om voor de cultuurhistorisch meest waardevolle gebieden en objecten ruimtelijke kwaliteitseisen te stellen in de Nota Ruimtelijke kwaliteit. Dit betekent dat er voor het beschermd stadsgezicht van Woudrichem en de rijks- en gemeentelijke monumenten eisen worden gesteld bij aanvraag van een omgevingsvergunning.

Hiernaast is de grens van het beschermd stadsgezicht aangegeven.

De overige gebieden in de gemeente worden welstandvrij verklaard.

Voor de hele gemeente is wel een excessenregeling opgenomen zodat zaken achteraf onderworpen kunnen worden aan een beoordeling wanneer er een ernstige mate van negatieve invloed op de omgeving afstraalt.

Begrenzing beschermd stadsgezicht Woudrichem (bron Rijksdienst voor het cultureel erfgoed).

5. Ruimtelijke kwaliteitseisen beschermd stadsgezicht Woudrichem

Beschermd stadsgezicht

Woudrichem behoort tot een van de oudste oeverstadjes van Nederland.

Door de ligging van Woudrichem in 1300, bij de samenloop van de Waal en de Maas, verkreeg Woudrichem in 1356 tolvrijheid en een eigen schepenbank. Tevens werd er een tol gevestigd en verkregen de inwoners in 1362 uitgebreide rechten op de visserij. Reeds in 1389 wordt Woudrichem voor het eerst als stad genoemd!

De welvaart werd daarna echter snel geremd door de concurrentie van Gorinchem aan de overzijde van de rivier. Het tol werd verplaatst en sindsdien was Woudrichem nog voornamelijk van belang als vesting en als vissersplaats. In 1573 werd de stad platgebrand. In 1574 werd zij voorgoed

Staats, waardoor Woudrichem in 1584 op last van Willem van Oranje opnieuw werd versterkt naar de ontwerpen van de vestingbouwkundige Adriaan Anthonisz van Alkmaar.

Hoewel de geschiedenis zijn sporen heeft achtergelaten, heeft Woudrichem zijn oorspronkelijke identiteit van markt- en vestingstadje aan de rivier behouden.

De Vestingwerken zijn volledig bewaard gebleven, evenals de stadspoort en middeleeuwse kerk en grotendeels historische woonhuizen langs het historische stramien van straten. Daarnaast staan er nog een aantal individueel belangrijke monumenten, zoals het oude Raadhuis, de Water- of Gevangendoor en het Arsenaal.

De oude vestingstad en directe omgeving (het beschermde stadsgezicht) zijn dan ook van bijzonder historisch belang. Zij vertellen iets over de ontwikkelingsgeschiedenis van Woudrichem en van Nederland. Daarnaast vormt het gebied nog steeds het centrum van Woudrichem, met bijbehorende functies zoals horeca en (kleinschalige) detailhandel. Door de aanwezige historische waarden, onder andere langs de Kerstraat is de vesting een toeristische attractie.

De oude vesting is dichtbebouwd in een rechthoekig stratenpatroon, waardoor duidelijke bouwblokken herkenbaar zijn. De blokken hebben gesloten straatwanden, waarbij slechts op enkele plekken bijgebouwen aan het openbaar gebied grenzen.

De historische bebouwing is divers. Elk pand is individueel ontwikkeld en grenst direct aan het naastgelegen pand. In de straatwanden is deze gegroeide structuur behouden gebleven waardoor de afzonderlijke panden nog steeds zeer goed herkenbaar zijn. Deze opbouw zorgt ook voor een bijzonder gevarieerd daklandschap van pannendaken met verschillende kapvormen, haaks en evenwijdig aan de straten.

De panden verschillen onderling naast de massa en de kapvorm ook door divers kleur en materiaalgebruik. Baksteen in verschillende tinten komt het meest voor, naast hier en daar pleisterwerk in lichte kleurstellingen, veelal wit.

De architectuur is zorgvuldig en gedetailleerd uitgewerkt met siermetselwerk, het gebruik van spek- en rollagen, gevelornamenten, gedetailleerde daklijsten en raampartijen met roedeverdeling.

De openbare ruimte is vaak niet meer dan de straat, met op enkele plaatsen trottoirs of een privé voorruimte zoals (verhoogde) stoep, bordes of herkenbaar door andere bestrating. Deze privé ruimten maken vaak in ruimtelijke zin deel uit van het openbaar domein.

Op enkele plekken staan subtiele hekken (vaak haaks op het pand) om grenzen en overgangen te duiden.

De omgeving van de vesting heeft juist een heel open karakter. Daarom worden enkele delen daarbuiten aansluitend op de vestingwerken beschermd om te voorkomen dat een ongewenste ontwikkeling direct buiten de vesting de karakteristiek van deze vesting zal aantasten.

Aan de westzijde is een ruimte betrokken omdat Woudrichem zich vanaf deze zijde bijzonder fraai presenteert.

Het uitgangspunt is dat hier zo min mogelijk permanente bebouwing wordt opgericht. Aan de zuidzijde zijn de voormalige batterij van de Postweide en de inundatiesluis als belangrijke onderdelen binnen het beschermd stadsgezicht opgenomen.

De bescherming heeft nadrukkelijk niet als doel om de bestaande situatie geheel te bevriezen. Veranderingen in de stad blijven mogelijk. In het beschermd stadsgezicht is de samenhang tussen de structuur van de bebouwing en de openbare ruimte beschermd,

niet de individuele panden (met uitzondering van monumenten).

De kernkwaliteiten van het historische vestingstad zijn:

- stratenpatroon en gesloten straatwanden
- gevarieerd pannendaklandschap
- herkenbaar individuele panden
- historische/traditionele gevelindelingen en detaillering en materiaalgebruik

Kwaliteitseisen

Gebouwen

Bebouwingsstructuur

- Behoud de bebouwingsstructuur met gesloten straatwanden;
- Behoud de individuele pandenstructuur: verschillen in uiterlijk, materiaal, kleur, (dak) vorm, etc.

Massa en vorm

- De hoogte verschilt per gebouw, deze is meestal twee of drie bouwlagen hoog. De eerste bouwlaag is bij voorname panden soms iets hoger dan de huidige standaard;
- Zorg voor verscheidenheid in kapvormen:

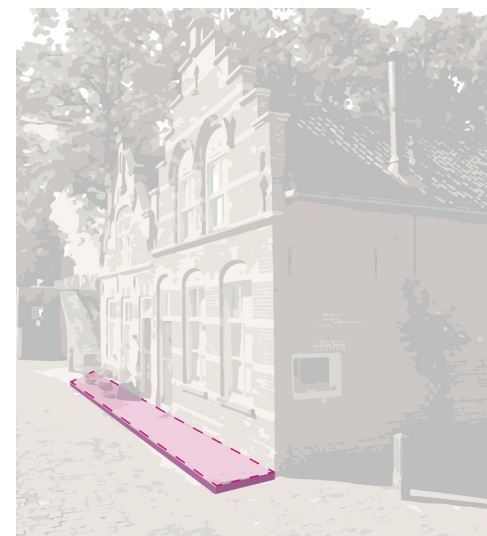
zowel schuine met dakpannen bedekte daken komen voor als platte daken.

Ondanks de verschillen in hoogte, breedte en uitstraling, vormt de bebouwing als ruimtevormende en begeleidende wand een geheel langs het openbaar gebied;

- Verspringende gootlijn;
- Eventuele vervangende nieuwbouw dient te passen in het oorspronkelijke stratenpatroon.

Oriëntatie en rooilijn

- Hoofdgebouwen staan direct aan de stoep of zelfs de straat en vormen een

privé ruimten maken in ruimtelijke zin vaak deel uit van het openbaar domein.

aaneengesloten rooilijn, met soms enkele kleine verspringingen. Op sommige plaatsen ontbreekt een trottoir. Sommige panden hebben een prive-stoep, in de vorm van een ander bestratingsmateriaal, een opstapje of een bordes.

Compositie massaonderdelen

- Hoofdgebouwen bepalen het straatbeeld;
- Aan- en bijgebouwen staan op de achtererven en zijn doorgaans alleen zichtbaar vanaf achterstraten en stegen;
- Soms grenzen bijgebouwen aan een straat of pleinachtige ruimte. Daarbij is een duidelijk verschil tussen het hoofdgebouw en de aan- of bijgebouwen. Bijvoorbeeld door een afwijkende ondergeschikte bouwhoogte en massa, materiaal of soberder detaillering etc;
- De aanwezige dakkapellen worden in vormgeving (maat en esthetiek) afgestemd op het individuele pand.

Gevelindeling/kapvorm

- Eventuele vervangende nieuwbouw in architectuur die nauwe aansluiting zoekt op de historische bebouwing;
- Het uiterlijk van de gevels is grotendeels

traditioneel met trapgevels, klokgevels, staande ramen, deurlijsten etc;

- Bij winkels, horeca en dergelijke wordt de relatie tussen begane grond en bovengelegen verdieping in de gevels gehandhaafd zodat het verschil per pand niet of nauwelijks vervaagd door een aaneenschakeling van winkelpuien op de begane grond. Vormgeving en materialisering zorgen voor een duidelijke relatie tussen begane grond en bovengelegen verdiepingen. Reclames, winkelpuien en entrees zijn afgestemd op de architectuur van het betreffende individuele pand;
- De overgang van gevel naar dak wordt gemarkeerd door een daklijst en/of dakgoot;
- Het merendeel van de gebouwen is voorzien van een kap, waarbij de kapvorm per pand verschilt. De kapvormen zijn traditioneel: zadeldak (haaks of parallel op de straat), schilddak, afgeknot piramidedak, mansardekap, samengestelde kappen, etc.

Materiaal en kleur hoofdmassa (vormgeving gevelelementen)

- De oorspronkelijke bebouwing is traditioneel, later gerealiseerde bebouwing kan zeer divers van karakter en uiterlijk zijn;
- De gebouwen worden doorgaans opgetrokken in baksteen dit zorgt voor samenhang in de straatwanden;
- De dakbedekking bestaat uit (donker of licht) rode of grijze matte dakpannen.

Gesloten straatwand met individuele panden en diverse dak- en goothoogten en kapvormen

Detaillering, kleur- en materiaal

- De oudere bebouwing heeft een traditionele vormgeving met een zorgvuldig, ambachtelijk materiaalgebruik en detaillering. Behoud oorspronkelijke details zoals trasramen, raam- en deurlijsten, diepe neggen, roeden, ornamenten, gootlijsten, speklagen, siermetselwerk en bijzonder voegwerk, etc;
- Het kleur- en materiaalgebruik van kozijnen, draaiende delen van ramen, deuren en dergelijke is traditioneel en ingetogen. Ramen zijn veelal voorzien van bovenramen en roeden. De kozijnen zijn van hout en wit geschilderd. Deuren zijn van hout en worden in oorspronkelijke kleuren geschilderd zoals standgroen en monumentenblauw.

Erfscheidingsen

Erfscheidingsen aan de voorzijde mogen geen (wezenlijke) aantasting van de waardevolle monumentale karakteristieken tot gevolg hebben. Deze waarden verschillen per pand en situatie, daarom is er altijd sprake van maatwerk.

Erfafscheidingsen aan de voorzijde

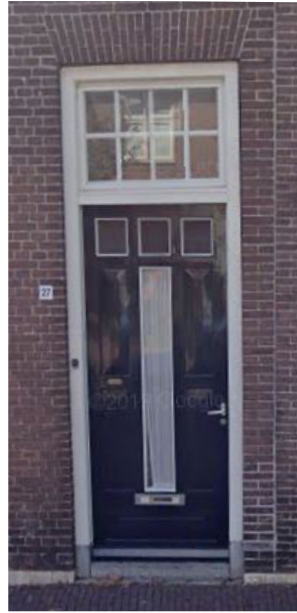
- Vormen een versterking van het monumentale (straat)beeld;
- Materialisering en kleur zijn afgestemd op het karakter van de omgeving en de betreffende kavel;
- Erfscheidingsen worden open vormgegeven (bijv. spijlen hekwerk) en al dan niet in combinatie met een (lage) haag;
- Het voorgaande is ook van toepassing voor terrasafscheidingsen.

Erfscheidingsen aan achter- en zijkant

- Toepassen van haagplanten zoals liguster, buxus of haagbeuken e.d;
- Gemetselde tuinmuren zijn mogelijk mits goed afgestemd op de aanliggende bebouwing en verzorgd en professioneel gebouwd.

Subtiele erfscheidingsen aan de voorzijde met bijvoorbeeld stenen paatjes, een ketting of open metalen hekwerk

Details van ramen en deuren. Ramen hebben een historische uitstraling door middel van roede-indelingen. Deuren zijn van hout en worden in oorspronkelijke kleuren geschilderd.

De architectuur kent een hoge mate van detail door middel van speklagen met natuursteen en siermetselwerk

6. Reclame en/of naamsduiding beschermd stadsgezicht en monumenten

Algemeen

Hoewel altijd wordt gestreefd naar een zo gaaf mogelijk stadsgezicht, is zichtbaarheid voor de (lokale) ondernemer en hiermee zijn reclame-uiting van economisch belang en dragen bij aan de levendigheid in het straatbeeld. Reclame uitingen dan wel naamsduidingen binnen het beschermde stadsgezicht van Woudrichem zijn dan ook toegestaan mist wordt voldaan aan de volgende uitgangspunten:

Niet op/aan woonpanden;

Reclame is ondergeschikt aan het pand en komt bescheiden over in het straatbeeld;
Reclame-uitingen sluiten aan bij de gevelkarakteristiek en monumentale en architectuurhistorische waarden van individuele panden en/of beschermd stadsgezicht;
Reclame is in principe naamsaanduiding. Met product reclame wordt zeer terughoudend omgegaan.

Plaatsing

Tegen de gevel van de begane grond, boven of nabij de winkelentree en/of de winkelpui;
Reclame op zonwering of luifels is toegestaan.

Vormgeving

Reclame heeft een hoogwaardige en terughoudende uitstraling, passend bij de bebouwingskarakteristiek van het pand en de directe omgeving;
Reclame wordt tegen de gevel geplaatst in losse belettering;
Bescheiden uithangbord haaks op de gevel toegestaan, bij voorkeur in een traditionele vormgeving met verfijnde detaillering;
Verlichting in losse letters of bescheiden aanlichting van het geheel;
Geen lichtbakken;
Geen bewegende elementen of onderdelen;
Geen vlaggen en (opgespannen) banieren.

Maatvoering

Op luifel: de maatvoering maximaal 1,5 x 0,5 meter is, waarbij de lengte en de breedte niet meer dan 70% van de luifel mag beslaan;
Haaks op de gevel: maximaal 0,50 x 0,50 x 0,05 meter.

Losse reclame objecten

Geen losse reclame in openbare ruimte zoals vlaggen, staande banieren, borden en rekken etc.

Reclame heeft een terughoudende uitstraling en maximaal 2 uitingen per pand

Reclame wordt tegen de gevel geplaatst in losse belettering

Bescheiden uithangbord haaks op de gevel toegestaan, bij voorkeur in een traditionele vormgeving passend bij het pand

De luifel als onderdeel van een bescheiden reclame element

Reclame is ondergeschikt aan het pand en komt bescheiden over in het straatbeeld.

Reclame voorbeelden

7. Terrassen binnen het beschermd stadsgezicht

Algemeen

In de vesting zijn meerdere horeca-gelegenheden die een buitenterras hebben. Terrassen bepalen voor een deel het beeld vanuit de openbare ruimte. Ze dragen bij aan de levendigheid en zijn van economisch belang. Om de uitstraling van de terrassen aan te laten sluiten op het beeld van de vesting worden de volgende uitgangspunten meegegeven:

Plaatsing

Terrassen staan in principe aan het horecapand waar deze toe behoren.

Vormgeving

Het uiterlijk van de objecten op het terras (zoals meubilair, zonwering, terrasschotten, verlichting, aankleding en menukaarten, menuborden, stoffering) is op elkaar afgestemd en afgestemd op het bestaande karakteristieke straatbeeld.

Het terrasmeubilair dient van duurzame en onderhoudsvriendelijke materialen met een kwalitatief hoogwaardige uitstraling te zijn.

Het meubilair mag geen tekenen vertonen van achterstallig onderhoud. Dus geen goedkoop ogend materiaal zoals plastic meubilair.

Per terras dienen de stoelen en tafels van hetzelfde type en in dezelfde gedekte kleurstelling te zijn uitgevoerd.

Het meubilair bestaat uit tafels en stoelen (niet uit banken, statafels etc)

Parasols

Parasols zijn bescheiden van maat (maximaal 4 m breed) en hebben een terughoudende kleurstelling.

Terrasschotten

Er wordt zeer terughoudend omgaan met terrasschotten en bij toepassing worden deze zo transparant mogelijk uitgevoerd: geen hoge plantenbakken, tonnen, houten schotten etc.

Vrijstaande borden

Er is één vrijstaand menubord per horeca-inrichting toegestaan. De maximale hoogte bedraagt 1,3 meter en de maximale breedte bedraagt 0,8 meter.

8. Verduurzaming en ruimtelijke kwaliteit beschermd stadsgezicht en monumenten

Zonne-energie en warmtepompen

Plaatsing op het erf

Zorg dat de installatie geen gevolgen heeft voor belangrijke uitzichten op, vanuit of binnen het perceel;

Zorg dat door de installatie geen cultuurhistorische of historische ruimtelijke waarden verloren gaan voor het gebouw of voor het perceel of gebied in zijn geheel;

Zorg dat het aanzicht en de ruimtelijke samenhang van het perceel en het gebouw niet lijden onder de installatie.

Voorkom zichtbare reflectie;

Zorg dat de installatie blijft zo veel mogelijk uit het zicht van de openbare ruimte blijft en op de minst waardevolle of kwetsbare delen van het perceel staat.

Voer ingrepen zo uit dat ze later eenvoudiger terug te draaien zijn, zonder blijvende schade aan historische materialen en constructies op het perceel.

Plaatsing op of aan een gebouw

Zorg dat door de installatie gaan geen cultuurhistorische of historisch-ruimtelijke waarden verloren voor het gebouw in zijn totaliteit, of voor het beschermd stadsgezicht in zijn geheel;

Zorg dat de plaatsing van het systeem weinig visuele gevolgen heeft voor de gekozen locatie en niet leidt tot verlies van cultuurhistorische en architectonische waarden;

Zorg dat de installatie – inclusief alle bijbehorende onderdelen – niet zichtbaar is vanuit belangrijke gezichtspunten op het gebouw en blijf uit het zicht vanuit de openbare ruimte; zorg dat binnen beschermde stads- en dorpsgezichten de installatie ook geen belangrijke uitzichten op, vanuit of binnen het beschermde gezicht verstoort;

Voorkom zichtbare reflectie.

Zorg dat het uiterlijk van de installatie – waaronder grootte, vorm, kleur en reflectie – leidt niet af van het karakter van het gebouw en de omgeving;

Zorg dat plaatsing van de installatie niet leidt tot fysieke schade aan of verlies van belangrijke historische materialen en constructies;

Breng kabels, leidingen en alle bijbehorende apparatuur binnen in het gebouw onder, zonder schade aan of verlies van belangrijke historische materialen en constructies;

Zorg dat de installatie – inclusief alle kabels, leidingen en regelapparatuur – in de toekomst zonder blijvende schade aan het gebouw is te verwijderen, zodra deze niet meer functioneert of overbodig is.

Mini windturbines op monumenten en beschermd stadsgezicht

Mini windturbines zijn op monumenten en in het beschermd stadsgezicht niet toegestaan.

Isolatie

Bij isolatie van historische bebouwing mag geen verlies van de cultuurhistorische en architectonische waarde optreden. Denk hierbij aan aantasting van (delen van) historische kozijnen, gevels of daken die het beeld oorspronkelijke beeld ontsieren.

Beschrijving
Straatbeeld met mensen te Woudrichem.

Circa 1910

9. Excessenregeling

Bouwwerken kunnen achteraf onderworpen worden aan een beoordeling. Het moet dan gaan om bouwwerken waarvan de negatieve invloed op de omgeving breed gedragen wordt. De excessenregeling is dus bedoeld voor uitzonderlijke situaties.

De excessenregeling voorziet in het achteraf ongedaan maken of laten herstellen van de schadelijke gevolgen van het betreffende bouwwerk.

Blijkens de jurisprudentie volgt daaruit dat toepassing van de excessenregeling een bijzondere behandeling vergt. Altijd zal precies gemotiveerd moeten worden waarom een specifiek geval inderdaad beschouwd wordt als een zodanig ingrijpend excès, dat handhavend optreden geëigend is. De naar hun aard globale excessencriteria zullen op de specifieke situatie expliciet geïnterpreteerd moeten worden.

Burgemeester en wethouders kunnen de eigenaar aanschrijven. Een dergelijke aanschrijving houdt niet in het weer afbreken van het gerealiseerde bouwwerk, maar slechts het opheffen van de ernstige strijd met redelijke eisen van welstand daarvan (bijvoorbeeld door

aanpassing, verplaatsing of kleurverandering).

Ook alleen wijziging van het uiterlijk van een bouwwerk door het wijzigen van de kleurstelling of toevoegen van reclame, kan betekenen dat het uiterlijk van dat bouwwerk op zichzelf, of in verband met de omgeving, in ernstige mate in strijd is met redelijke eisen van welstand. Daarom zijn hierna criteria opgenomen waarbij sprake kan zijn van ernstige strijd met redelijke eisen van welstand ook wanneer er geen sprake is van bouwen.

Van ernstige strijd met redelijke eisen van welstand kan in elk geval sprake zijn bij:

Fysieke of visuele afsluiting van een bouwwerk voor zijn omgeving, he aanliggende landschap, een perceel of ander bouwwerk;
Ontkenning of vernietiging van architectonische en/of cultuurhistorische bijzonderheden bij aanpassing of uitbreiding van een bouwwerk; bijvoorbeeld door het op onevenwichtige wijze aantasten van een aanwezige architectonische monumentaliteit of (spiegel) symmetrie, plaatsen van reclame voor ramen of bijzondere

Beschrijving

Gezicht op Woudrichem, schilderij uit 1851 van S.L. Verveer (1813-1876). Tussen de boomgroep rechts en de Hoftoren is de ingang van de waterpoort te zien. Hierdoor kwam men vanaf het water de stad binnen.

1851

details of het (deels) wegbreken van
siermetselwerk en lijsten bij kozijnwijzigingen;
Armoedig materiaalgebruik, waaronder
ook materialen waarvan bekend is dat die
onevenredig “lelijk” verouderen en/of die een
groot contrast vormen met de kwalitatief betere
materialen van de bestaande bebouwing,
zoals bijvoorbeeld vlakke kunststof kozijnen,
spiegelglas of standaard plaatwerk;
Toepassing van felle of sterk contrasterende
kleuren of kleuren, waar vanuit cultuurhistorisch
perspectief daar geen redelijke aanleiding voor
is;
Een inbreuk op wat in de omgeving gebruikelijk
is;
Elke ingreep waardoor een wijziging van een
gevelbeeld het uiterlijk van een bouwwerk
zodanig beïnvloedt dat dit als gevolg daarvan in
ernstige mate in strijd is met redelijke eisen van
welstand;
Gedeeltelijke afbraak of instorting van een
bouwwerk;
Geheel of gedeeltelijke in ernstige mate
beschadiging van de buitenzijde van een
bouwwerk;

In ernstige mate verstoring van de detaillering
van gevels door (onderdelen van) installaties of
andere toevoegingen;
Extreme verwaarlozing van een bouwwerk:
aanwijzingen hiervoor zijn onder andere kapotte
ruiten, dichtgetimmerde ramen, in ernstige
mate afgebladderde verflagen, rottende
kozijnen en andere houten delen en ontbrekende
dakpannen.

Voor de beantwoording van de vraag of er sprake
is van een exces zal het college advies inwinnen
bij de gemeentelijke Commissie Ruimtelijke
Kwaliteit. Op basis van dit gemotiveerd advies
zullen burgemeester en wethouders bepalen hoe
met dit exces om te gaan.

Om een exces en handhaving achteraf te
voorkomen kan een initiatiefnemer een (bouw)
plan vrijwillig laten toetsen.

10. Beeldkwaliteitsplannen voor ontwikkeling in waardevolle gebieden en grotere ontwikkelingen zoals inbreidings en ontwikkellocaties

Deze Nota Ruimtelijke Kwaliteit biedt een toetsingskader voor de vesting in het beschermd stadsgezicht en alle monumenten (gebieden en objecten met een hoge architectonische en cultuurhistorische waarde). De aandacht is vooral gericht op behoud van de bestaande kwaliteiten.

Voor inbreidingslocaties en andere grotere ontwikkelgebieden zoals nieuwe dorpsuitbreidingen en voor ontwikkelingen in waardevol gebied zoals de Nieuwe Hollandse Waterlinie kan een stedenbouwkundig kader of beeldkwaliteitsplan worden vereist. Dit geldt zowel voor locaties die in gebieden liggen waar welstandsbeleid geldt als voor welstandsvrije gebieden. Op deze manier kan bij nieuwe ontwikkelingen die een ingrijpende wijziging van de ruimtelijke structuur tot gevolg hebben, worden gestuurd op de gewenste toekomstige kwaliteit van bebouwing, openbare ruimte en groen.

Een beeldkwaliteitsplan is dan leidend ten opzichte van de welstandsnota en is gemaakt voor een nieuwe ontwikkeling en bevat criteria die er op zijn gericht bij de nieuwbouw trouw te

blijven aan het stedenbouwkundige ontwerp (de beoogde ruimtelijke opzet) en de inrichting van de openbare ruimte. Deze criteria zijn vaak te specifiek voor een Nota Ruimtelijke Kwaliteit.

Beeldkwaliteitsplannen worden door de gemeenteraad vastgesteld. De omgevingsvergunning-aanvraag en daarmee ook de beeldkwaliteitsaspecten worden ambtelijk getoetst (bijvoorbeeld door de secretaris van de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit). Bij twijfel of in het geval van complexere projecten kan de ambtenaar beslissen de aanvraag alsnog door de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit te laten toetsen.

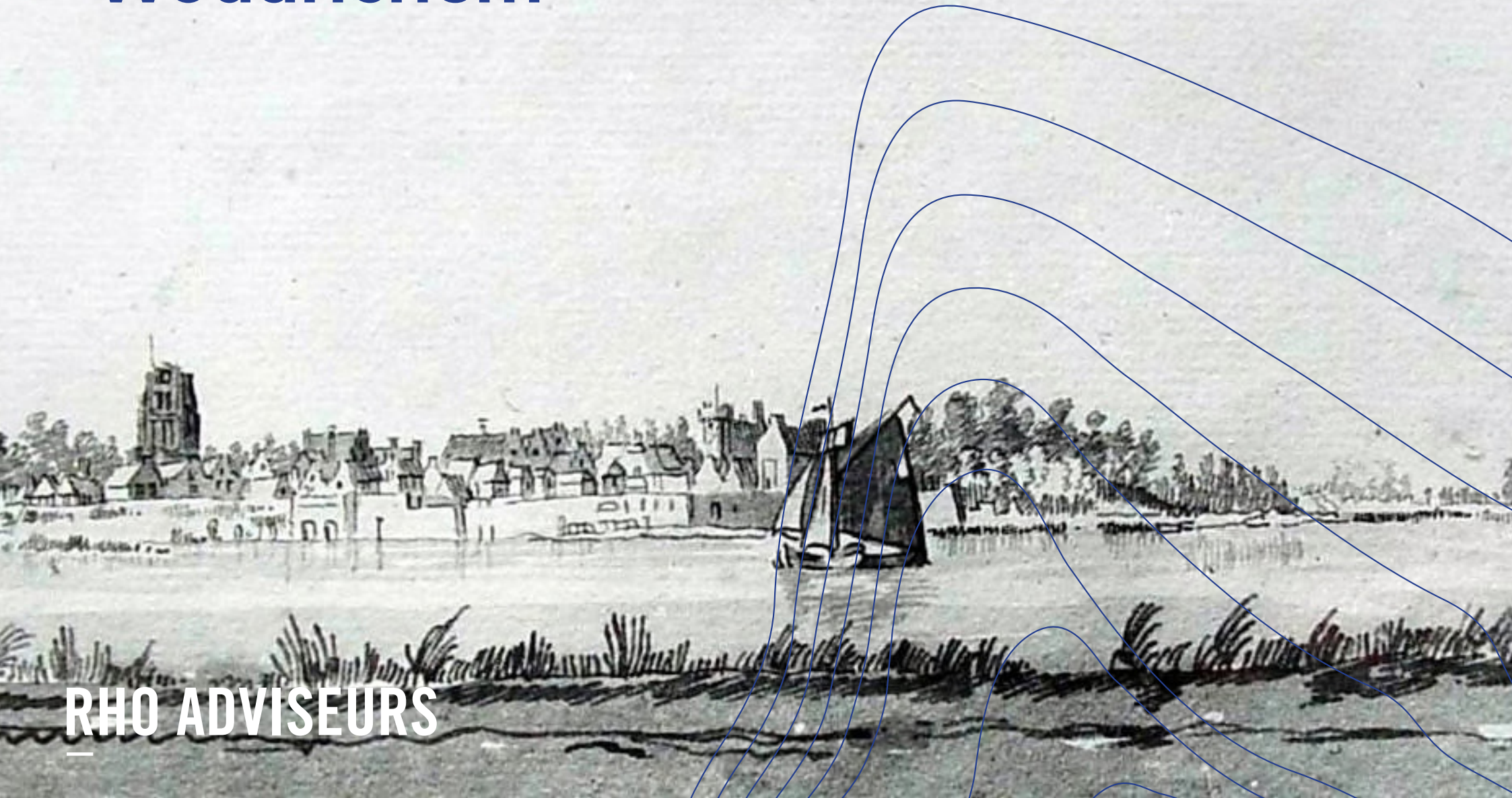
Wanneer de nieuwe ontwikkeling is gerealiseerd vervalt het beeldkwaliteitsplan voor wat betreft de welstandsbeoordeling en gelden de oorspronkelijke bepalingen in de Nota Ruimtelijke Kwaliteit. Met uitzondering van de gebieden waarvoor in deze nota geen welstandsbeleid is opgenomen, daar geldt vanaf dan het welstandsvrije regiem.

De Stadt Woudrichem aan de Merwe D. 10 Aug. 1750

Beschrijving

Foto van een tekening "De stadt Woudrichem aan de Merwe". Getekend vanuit Loevestein.

Welstandsnota Woudrichem

RHO ADVISEURS

Bijlage 1 Lijst van rijksmonumenten

Almkerk	Almweg 7, 4286 LG	334638		
Almkerk	Almweg 9, 4286 LG	39592		
Almkerk	Altena's Laantje 3, 4286 BD	39593		
Almkerk	De Altena Hoeve	529171		
Almkerk	De Oude School 1, 4286 AL	521371	Schoolcomplex	Schoolgebouw
Almkerk	Kerkstraat 28, 4286 BB	39594		
Almkerk	Kruisstraat 17, 4286 AM	39595		
Almkerk	Oude Doorn	39608		Molen
Almkerk	Provincialeweg Noord 1, 4286 EA	521376		Woonhuis
Almkerk	Provincialeweg Noord 18, 4286 EA	39597		
Almkerk	Provincialeweg Noord 19, 4286 EA	39598		
Almkerk	Provincialeweg Noord 22, 4286 EA	39599		
Almkerk	Provincialeweg Zuid 15, 4286 LJ	39600		
Almkerk	Provincialeweg Zuid 36, 4286 LL	521377		Boerderij(M1)
Almkerk	Provincialeweg Zuid 51, 4286 LJ	39601		
Almkerk	Provincialeweg Zuid 60, 4286 LM	39602		
Almkerk	Provincialeweg Zuid 65, 4286 LK	39596		
Almkerk	Provincialeweg-Noord	39607		Molen
Almkerk	Uppelse Hoek 15, 4286 EM	39603		
Almkerk	Uppelse Hoek 17, 4286 EM	521380		Boerderij(M1)
Almkerk	Uppelse Hoek 26, 4286 EM	521379		Boerderij(M1)
Almkerk	Voorstraat 20, 4286 AL	521372	Schoolcomplex	Onderwijzerswoning
Almkerk	Voorstraat 24, 4286 AL	39604		
Almkerk	Voorstraat 4, 4286 AL	521381		Woonhuis
Almkerk	Woudrichemseweg 38, 4286 LB	39605		
Almkerk	Zandwijk 6, 4286 LD	39606		
Andel	Banpalen Hoge Maasdijk	39619		
Andel	Burgemeester van der Schansstraat 19, 4281 LG	334652		
Andel	Burgemeester van der Schansstraat 21, 4281 LG	334657		
Andel	Burgemeester van der Schansstraat 40, 4281 LJ	334662		
Andel	Burgemeester van der Schansstraat 80, 4281 LK	39611		
Andel	Burgemeester van der Schansstraat 9, 4281 LG	419454		
Andel	Hoefweg tegenover 14, 4281 NK	334691		
Andel	Hoge Maasdijk 51, 4281 NE	39618		
Andel	Hoge Maasdijk 6, 4281 NG	39617		
Andel	Hoge Maasdijk 62, 4281 NH	334677		

Andel	Hoge Maasdijk 8, 4281 NG	334668		
Andel	Hoofdgraaf 1, 4281 NM	521359	In den Doorn	Woonhuis
Andel	Hoofdgraaf 1, 4281 NM	521360	In den Doorn	Schuur (G)
Andel	Hoofdgraaf 6, 4281 NP	39622		Kerk
Andel	Hoofdgraaf 7, 4281 NM	39620		
Andel	Julianastraat 1 A, Locatie: Julianastraat, 4281 NR	521363	Villa/koetshuis	Schuur (G)
Andel	Julianastraat 1, 4281 NR	521362	Villa/koetshuis	Woonhuis
Andel	Julianastraat 14, 4281 NR	39621		
Andel	Kammetweg 2, 4281 KK	334682		
Andel	Wilhelminasluis bij 3, 4281 TW	521382		Sluis
Babyloniëbroek	Broeksestraat 13, 4269 VB	6809	Het Fort	Uithof
Babyloniëbroek	Broeksestraat 75, 4269 VE	10596		
Babyloniëbroek	Broeksestraat 77, 4269 VE	6810		
Babyloniëbroek	Hillsestraat 2, 4269 VG	6811		
Babyloniëbroek	Hillsestraat 4, 4269 VG	6812		
Babyloniëbroek	Hillsestraat 46, 4269 VH	6814	Eben-Haezer	
Babyloniëbroek	Hillsestraat 6, 4269 VG	6813		
Drongelen	Eindsestraat 12, 4267 GX	6816	De Assem	
Dussen	Binnen 1, 4271 BV	14202	Kasteel-Raadhuis	
Dussen	Binnen 3 A, 4271 BV	14203		
Dussen	Binnen 31, 4271 BV	14204		
Dussen	Dussen Dijk 29, 4271 XL	14205		
Dussen	Hoek 47, 4271 BH	14206		
Dussen	Korn 12, 4271 BP	520437		Boerderij(M1)
Dussen	Korn 26, 4271 BP	14208		
Dussen	Korn 39, 4271 BN	14207		
Dussen	Korn 42, 4271 BR	14209		
Dussen	Korn 50, 4271 BR	14210		
Dussen	Korn 60, 4271 BR	14211		
Dussen	Korn Boezemweg 4, 4271 LR	14215	Het Noordeveld	Molen
Dussen	Muilkerk 24, 4271 BL	14213		
Dussen	Muilkerk 28, 4271 BL	14214		
Dussen	Binnen 5, 4271 BV	520436	Villa Anna Maria	Woonhuis
Eethen	C.Branderhorststraat 5, 4266 EK	6815		Kerk
Eethen	Kleibergsestraat 26, 4266 GC	521009		Gemeentehuis
Eethen	Raadhuisstraat 21, 4266 EA	521011		Boerderij(M1)

Genderen	Bergsche Maas	521012		Molen
Genderen	Kerkstraat bij 29, 4265 JD	6817		Kerk
Genderen	Meerhoek 22, 4265 HC	521473		Boerderij(M1)
Genderen	Meerhoek 25, 4265 HB	6818		
Giessen	Fort Giessen	531942		
Giessen	Fort Giessen	531943		
Giessen	Fort Giessen	531944		
Giessen	Fort Giessen	531945		
Giessen	Fort Giessen	531946		
Giessen	Fort Giessen	531947		
Giessen	Kerkstraat 2, 4283 JC	39609		Kerk
Giessen	Maasdijk 27, 4283 GB	39610		
Hank	Hellegatsweg 4, 4273 GN	14220	Zuid Hollandsche Molen	Molen
Hank	Het Middelste Jannezand (Biesbosch)	520430		Landarbeiderswoning
Hank	Jachtlaan 44, 4273 LE	14216		
Hank	Visserskade 44, 4273 GL	14218		
Hank	Voogdwerfsesteeg 2, 4273 LG	14219		
Hank	Kerkstraat 52, 4273 CC	14217		
Woudrichem	Kerkstraat 7, 4285 BA	39572		
Meeuwen	Meeuwen, Hoek 2, 4268 GN	6819		
Meeuwen	Meeuwen, Kasteellaan 3, 4268 GM	521013		Boerderij(M1)
Meeuwen	Meeuwen, Kleibergsestraat 52, 4268 GC	6820	De Witte Molen	Molen
Nieuwendijk	Betonnen werken bij het werk aan de Bakkerskil	531991		
Nieuwendijk	Betonnen werken bij het werk aan de Bakkerskil	531992		
Nieuwendijk	Betonnen werken bij het werk aan de Bakkerskil, Nieuwendam	532022		
Nieuwendijk	Kildijk 143, 4255 TH	531985		
Nieuwendijk	Rijksweg 69, 4255 GG	520432		Onderwijzerswoning
Nieuwendijk	Werk aan de Bakkerskil	531984		
Poederoijensehoek	BY Van Heemstraweg	523384		Gedenkteken(D6)
Rijswijk	Maasdijk 23, 4284 VA	39614		
Rijswijk	Maasdijk 51, 4284 VC	334696		
Rijswijk	Rijswijksesteeg 8, 4284 JA	39615		
Sleeuwijk	Hoekeinde 37, 4254 LN	506262		
Sleeuwijk	Kerkeinde 31, 4254 LD	510294		Kerk
Sleeuwijk	t Zand 25, 4254 XP	520435		Bollenschuur
Sleeuwijk	Uppelse Steeg 3	38670		Molen

Het Slotje

Sleeuwijk	Sleeuwijk e.o.	531969		
Uitwijk	Eng 2, 4288 JT	526684		
Uitwijk	Eng bij 2, 4288 JT	526687		
Uitwijk	Eng bij 2, 4288 JT	526686		
Uitwijk	Kerkplein 2, 4288 JE	39623		Kerk
Uitwijk	Langstraat 15, 4288 JK	334707		
Veen	Grotestraat 2, 4264 RL	6821		
Veen	Grotestraat 21, 4264 RH	6822		Kerk
Veen	Grotestraat 40, 4264 RM	526409		
Veen	Maasdijk 343, 4264 AN	9338		
Veen	Maasdijk 369, 4264 AP	526413		
Veen	Maasdijk 381, 4264 AR	6823	De Hoop	Molen
Veen	Witboomstraat 28, 4264 RW	6824		
Werkendam e.o.	Fort aan de Uppelse Dijk	531952		
Werkendam e.o.	NHW-Tussenstelling Werkendam, Woudrichem, Sleeuwijk	531968		
Werkendam e.o.	NHW-Tussenstelling Woudrichem, Werkendam	531971		
Werkendam e.o.	NHW-Tussenstelling Woudrichem, Werkendam	531972		
Werkendam	Betonnen werken bij het werk aan de Bakkerskil	531990		
Werkendam	Betonnen werken bij het werk aan de Bakkerskil	531993		
Werkendam	Betonnen werken bij het werk aan de Bakkerskil	531994		
Werkendam	Betonnen werken bij het werk aan de Bakkerskil	532023		
Werkendam	Deeneplaatweg 6 BY, 4251 MS	520428		Landarbeiderswoning
Werkendam	Fort aan de Uppelse Dijk	531953		Waarnemingspost(B11)
Werkendam	Fort aan de Uppelse Dijk	531954		Kazerne
Werkendam	Fort aan de Uppelse Dijk	531955		
Werkendam	Fort aan de Uppelse Dijk	531956		
Werkendam	Fort aan de Uppelse Dijk	531957		
Werkendam	Fort aan de Uppelse Dijk	531958		
Werkendam	Fort aan de Uppelse Dijk	531959		
Werkendam	Fort bij het Steurgat	531978		
Werkendam	Fort bij het Steurgat	531979		
Werkendam	Fort bij het Steurgat	531977		
Werkendam	Fort bij het Steurgat	531980		
Werkendam	Hoogstraat 49, 4251 CJ	506250		
Werkendam	Kruisstraat 10, 4251 CW	520425		
Werkendam	Kruisstraat 12, 4251 CW	520426	Complex Kruisstraat	Woonhuis Dienstwoning(K4)

Werkendam	Kruisstraat 14, 4251 CW	525727	Complex Kruisstraat	Dienstwoning(K4)
Werkendam	Nr. 5/Kerkstraat	520422		Grafmonument
Werkendam	Nr. 5/Kerkstraat	520423	Complex Kerkstraat	Grafmonument
Werkendam	Schans 22 A, 4251 PV	38669		Molen
Werkendam	Schans 41 C, 4251 PW	515773	Het Landeke	
Werkendam	Zuidoosten kern/De Kooi	520427		Begraafplaats
Wijk en Aalburg	Berenhoeksestraat 8, 4261 KB	6800		
Babyloniënbroek	Broeksestraat 7, 4269 VA	6808		Kerk
Wijk en Aalburg	De Kroon 14, 4261 TX	6807		
Wijk en Aalburg	Grote Kerkstraat 10, 4261 BD	6801		
Wijk en Aalburg	Grote Kerkstraat 12, 4261 BD	6802		
Wijk en Aalburg	Grote Kerkstraat 30, 4261 BE	6803		Kerk
Wijk en Aalburg	Grote Kerkstraat 69, 4261 BC	521003	Boerderijcomplex	Boerderij(M1)
Wijk en Aalburg	Grote Kerkstraat bij 69, 4261 BC	525834	Boerderijcomplex	Varkenshok
Wijk en Aalburg	Grote Kerkstraat bij 69, 4261 BC	521004	Boerderijcomplex	Kookhuisje
Wijk en Aalburg	Maasdijk 217, 4261 AJ	521010		Boerderij(M1)
Wijk en Aalburg	Maasdijk 28, 4261 AE	6804	De Twee Gebroeders	Molen
Wijk en Aalburg	Maasdijk 45, 4261 AD	526411		
Wijk en Aalburg	Maasdijk 57, 4261 AD	6805		Kerk
Wijk en Aalburg	Maasdijk 65, 4261 AD	6806		
Wijk en Aalburg	Oude Kerkstraat 12, 4261 BL	526461		Boerderij(M1)
Wijk en Aalburg	Polstraat 52, 4261 BV	521006	Complex Polstraat	Boerderij(M1)
Wijk en Aalburg	Polstraat 52, 4261 BV	521007	Complex Polstraat	Bakhuis
Wijk en Aalburg	Polstraat 52, 4261 BV	521008	Complex Polstraat	Veestal
Wijk en Aalburg	Polstraat 52, 4261 BV	525835	Complex Polstraat	Schuur(M)
Wijk en Aalburg	Polstraat 52, 4261 BV	525840	Complex Polstraat	Toiletgebouw
Wijk en Aalburg	Veldstraat 15, 4261 TA	526426		
Wijk en Aalburg	Veldstraat 36, 4261 TC	526447		
Woudrichem		39590	Dostelijk segment vesting Woudrichem	
Woudrichem		39591	Vestelijk segment vesting Woudrichem	
Woudrichem	Arsenaal 2, 4285 BD	521369	Kazematten	Munitiedepot
Woudrichem	Arsenaal 4, 4285 BD	521368	Kazematten	Munitiedepot
Woudrichem	Burg van de Lelystraat	521373		Baaruhuisje
Woudrichem	Hoogstraat 1, 4285 AE	39548		
Woudrichem	Hoogstraat 10, 4285 AH	39562		
Woudrichem	Hoogstraat 14, 4285 AH	39563		

Woudrichem	Hoogstraat 18, 4285 AH	39564
Woudrichem	Hoogstraat 2, 4285 AH	39559
Woudrichem	Hoogstraat 20, 4285 AH	39565
Woudrichem	Hoogstraat 27, 4285 AG	39552
Woudrichem	Hoogstraat 27, 4285 AG	39553
Woudrichem	Hoogstraat 31, 4285 AG	39554
Woudrichem	Hoogstraat 36, 4285 AH	39566
Woudrichem	Hoogstraat 38, 4285 AJ	39567
Woudrichem	Hoogstraat 4, 4285 AH	39560
Woudrichem	Hoogstraat 44, 4285 AJ	39568
Woudrichem	Hoogstraat 46, 4285 AJ	39569
Woudrichem	Hoogstraat 47, 4285 AG	39570
Woudrichem	Hoogstraat 49, 4285 AG	39555
Woudrichem	Hoogstraat 5, 4285 AE	39549
Woudrichem	Hoogstraat 51, 4285 AG	39556
Woudrichem	Hoogstraat 53, 4285 AG	39557
Woudrichem	Hoogstraat 55, 4285 AG	39558
Woudrichem	Hoogstraat 6, 4285 AH	39561
Woudrichem	Hoogstraat 7, 4285 AE	39551
Woudrichem	Hoogstraat 9, 4285 AE	39550
Woudrichem	Kerkstraat 25, 4285 BA	39575
Woudrichem	Kerkstraat 26, 4285 BB	39578
Woudrichem	Kerkstraat 28, 4285 BB	39580
Woudrichem	Kerkstraat 30, 4285 BB	39581
Woudrichem	Kerkstraat 35, 4285 BA	39576
Woudrichem	Kerkstraat 41, 4285 BA	39577
Woudrichem	Kerkstraat 7, 4285 BA	39573
Woudrichem	Kerkstraat 9, 4285 BA	39574
Woudrichem	Kerkstraat, Water- of gevangenpoort	39582
Woudrichem	Landpoortstraat 18, 4285 AS	39583
Woudrichem	Molenstraat 10, 4285 AB	521374
Woudrichem	Molenstraat 2, 4285 AB	39584
Woudrichem	Molenstraat 35, 4285 AA	521375
Woudrichem	Oudendijk 64, 4285 WL	521365
Woudrichem	Oudendijk 64, 4285 WL	521366
Woudrichem	Pomp Hoogstraat	39571

OHW

Kerk

Postkantoor

Woonhuis

Schoolgebouw

Onderwijzerswoning

Schoolcomplex

Schoolcomplex

Woudrichem	Rijkswal 44, 4285 AD	521378	Woonhuis
Woudrichem	Visserdijk 15, 4285 AM	39587	Kerk
Woudrichem	Visserdijk 35, 4285 AM	39588	
Woudrichem	Visserdijk 6, 4285 AN	39585	Koetshuis (G)
Woudrichem	Visserdijk 8, 4285 AN	39586	

Aanvullende informatie is in te zien via <https://www.cultureelerfgoed.nl/onderwerpen/rijksmonumentenregister/monumentendatabank>

Bijlage 2 Lijst van Gemeentelijke monumenten

Adres	Huisnummer Huisletter	Kern	Evt. toelichting	Status
Brugdam	15	Almkerk	Woonhuis	Gemeentemonument
Het Leen	2	Almkerk	Woonhuis	Gemeentemonument
Kerkstraat	14	Almkerk	Kerk	Gemeentemonument
Kruisstraat	15	Almkerk	Woonhuis	Gemeentemonument
Provincialeweg Noord	96	Almkerk	Bedrijf	Gemeentemonument
Provincialeweg Noord	115	Almkerk	Woonhuis (nr 115 en 117)	Gemeentemonument
Uppelse Hoek	28	Almkerk	Boerderij	Gemeentemonument
Voorstraat	14	Almkerk	Pastorie	Gemeentemonument
Burgemeester van der Schansstraat	2	Andel	Woonhuis	Gemeentemonument
Burgemeester van der Schansstraat	16	Andel	Woonhuis	Gemeentemonument
Burgemeester van der Schansstraat	59	Andel	Woonhuis	Gemeentemonument
Hoge Maasdijk	30	Andel	Woonhuis	Gemeentemonument
Hoge Maasdijk	46	Andel	Woonhuis	Gemeentemonument
Hoge Maasdijk	60	Andel	Boerderij/Woonhuis	Gemeentemonument
Hoofdgraaf	17	Andel	Woonhuis	Gemeentemonument
Julianastraat	12	Andel	Woonhuis	Gemeentemonument
Julianastraat	17	Andel	Woonhuis	Gemeentemonument
Julianastraat	28	Andel	Winkel/Woonhuis	Gemeentemonument
Julianastraat	30	Andel	Woonhuis	Gemeentemonument
Mr S. Naaijenstraat	12	Andel	Boerderij	Gemeentemonument
Mr S. Naaijenstraat	28	Andel	Woonhuis/Boerderij (nr 28 en 30)	Gemeentemonument
Mr S. Naaijenstraat	32	Andel	Woonhuis/Boerderij	Gemeentemonument
Binnen	34	Dussen	Woonhuis/voorm. Notaris- en dokterswoning met praktijkruimte	Gemeentemonument
Diebracht		Dussen	TBS schuif (thv nr. 4)/sluis	Gemeentemonument
Dorpsstraat	1	Dussen	Woonhuis/kantoor/voormalige herberg "De Zwaan"	Gemeentemonument
Dorpsstraat	10	Dussen	Smederij	Gemeentemonument
Dorpsstraat	73	Dussen	Dijkvilla	Gemeentemonument
Dussen Dijk	7	Dussen	Woonhuis/langgevelboerderij	Gemeentemonument
Dussen Dijk	18	Dussen	Boerderij	Gemeentemonument
Hoek	12	Dussen	Woonhuis met boomgaard	Gemeentemonument
Hoek	10	Dussen	Appelschuur	Gemeentemonument
Korn	21	Dussen	Woonboerderij	Gemeentemonument
Korn	55	Dussen	Voorm. koetshuis/woonhuis	Gemeentemonument
Molenkade	3	Dussen	Schuur Het Zuideveld/machinegebouw	Gemeentemonument
Muilkerk	36	Dussen	Woonboerderij	Gemeentemonument
Vrijheidsplein	1	Dussen	RK Kerk	Gemeentemonument
Burgstraat	2	Giessen	Bedrijfspand/voorm. Pastorie	Gemeentemonument
Burgstraat	3	Giessen	Woonhuis	Gemeentemonument
Maasdijk	17	Giessen	Woonhuis	Gemeentemonument

Adres	Huisnummer	Huisletter	Kern	Evt. toelichting	Status
Maasdijk	19		Giessen	Boerderij	Gemeentemonument
Maasdijk	21		Giessen	Woonhuis	Gemeentemonument
			Giessen	Kerkepadje (thv schoolstraat 8, ongeveer tussen Maasdijk en	Gemeentemonument
Boerenverdrietweg	1		Hank	Boerderij	Gemeentemonument
Boerenverdrietweg	3		Hank	Boerderij	Gemeentemonument
Boerenverdrietweg	4		Hank	Woonhuis/koetshuis	Gemeentemonument
Buitendijk	54		Hank	Woning	Gemeentemonument
Buitendijk	71		Hank	Schoolhuis/woning (nr 71 en 71a)	Gemeentemonument
Buitendijk	86		Hank	Schoolmeesterswoning/woonhuis	Gemeentemonument
Buitendijk	137		Hank	Kortgevelboerderij/woonboerderij	Gemeentemonument
Buitendijk	54		Hank	Brandspuithuisje (bij nr. 54)	Gemeentemonument
Buitendijk	131 en 133		Hank	Hillegatsche sluis thv nr. 131-133	Gemeentemonument
Buitendijk	137 en 140		Hank	Vierbansche sluis thv nr. 137-140	Gemeentemonument
Buitendijk	140		Hank	Voormalig pompstation (bij nr. 140)	Gemeentemonument
Buitenkade	1		Hank	Woonhuis/directiekantoor	Gemeentemonument
Buitenkade	3		Hank	Woonhuis/directiekantoor	Gemeentemonument
Buitenkade	5		Hank	Hoofdstation bemaling Bleek-Oostkil/opslagplaatst	Gemeentemonument
Buitenkade	7		Hank	Voormalige dienstwoning (nr 7 en 9)	Gemeentemonument
Buitenkade	33		Hank	Langgevelboerderij	Gemeentemonument
Jachtlaan	15		Hank	Noorse woning	Gemeentemonument
Jepegatweg	7		Hank	Keet Jepegatweg/rattenkeet	Gemeentemonument
Kerkstraat	11 a en 11b		Hank	Voormalige pastorie/kantoor-woonhuis (nr 11a en 11b)	Gemeentemonument
Kerkstraat	13 en 15		Hank	Kerk (nr 13 en 15)	Gemeentemonument
Kloosterhof	8		Hank	Voorm. klooster (nr. 8a t/m 8h)	Gemeentemonument
Oostkilweg			Hank	Ophaalbrug over de Oostkil	Gemeentemonument
Steen van Kloosteroord	1		Hank	Keet Steen van Kloosteroord	Gemeentemonument
Bakkerskilweg			Nieuwendijk	Keet Bakkerskil (thv Hooge Polderwerweg 3, WKDOOQ113)	Gemeentemonument
Dijkje	3		Nieuwendijk	Boerderij/woonhuis (nr 3, 3a en 3b)	Gemeentemonument
Kildijk	98		Nieuwendijk	Woonhuis	Gemeentemonument
Kildijk	102		Nieuwendijk	Langgevelboerderij	Gemeentemonument
Rijksweg	73		Nieuwendijk	Villa	Gemeentemonument
Rijksweg	77		Nieuwendijk	Winkel/Woonhuis	Gemeentemonument
Rijksweg	105		Nieuwendijk	Winkel/woonhuis	Gemeentemonument
Rijksweg	108		Nieuwendijk	Sluiswachterswoning	Gemeentemonument
Rijksweg	110		Nieuwendijk	Woning	Gemeentemonument
Rijksweg	112		Nieuwendijk	Woning	Gemeentemonument
Rijksweg	1		Nieuwendijk	Hek (bij nr. 1)	Gemeentemonument
Dorpsstraat	46		Rijswijk	Woonboerderij	Gemeentemonument
Maasdijk	13		Rijswijk	Woonhuis	Gemeentemonument
Maasdijk	14		Rijswijk	Boerderij	Gemeentemonument
Maasdijk	27		Rijswijk	Kerk	Gemeentemonument

Adres	Huisnummer	Huisletter	Kern	Evt. toelichting	Status
Slagboomstraat	4		Rijswijk	Voormalig schoolgebouw	Gemeentemonument
Slagboomstraat	2		Rijswijk	Woonhuis	Gemeentemonument
Kerkeinde	30		Sleeuwijk	Dijkhuis/woning	Gemeentemonument
Kerkeinde	41		Sleeuwijk	Woning	Gemeentemonument
Rijksstraatweg	35		Sleeuwijk	Burgemeesterswoning/villa	Gemeentemonument
Rijksstraatweg	46		Sleeuwijk	Woning (nr 44 en 46)	Gemeentemonument
Heulstraat	5		Uitwijk	Woonhuis	Gemeentemonument
Langstraat	12		Uitwijk	Boerderij	Gemeentemonument
Pompstraat	8		Uitwijk	Woonhuis	Gemeentemonument
Poortweg			Uitwijk	Aqueduct	Gemeentemonument
Uitwijkdijkje	1		Uitwijk	Woonboerderij	Gemeentemonument
Uitwijksestraat	7		Uitwijk	Boerderij	Gemeentemonument
Bruine Kilweg	1		Werkendam	Keet Pauluszand/landarbeiderskeet (bij nr 1)	Gemeentemonument
Deeneplaatweg			Werkendam	Keet de Brabander/recreatiewoning (bij nr. 3a)	Gemeentemonument
Dertienmorgen			Werkendam	Keet Dertienmorgen (bij nr. 1a)	Gemeentemonument
Draepkilweg			Werkendam	Keet Zesmorgen/landarbeiderskeer (1 km ten zuiden van De	Gemeentemonument
Gedempte Haven	1		Werkendam		Gemeentemonument
Hooge Polderweg	3		Werkendam	Boerderij	Gemeentemonument
Hoogstraat	25		Werkendam	Voorm. Notariswoning 19e eeuw/voorm. postkantoor 20e ee	Gemeentemonument
Hoogstraat	27		Werkendam	Woning	Gemeentemonument
Hoogstraat	31		Werkendam	Slagerij/woonhuis	Gemeentemonument
Hoogstraat	32		Werkendam	Nutsdepartement kantoor/horeca	Gemeentemonument
Hoogstraat	33		Werkendam		Gemeentemonument
Hoogstraat	35		Werkendam	Voormalig gemeentehuis/winkel/praktijkruimte	Gemeentemonument
Hoogstraat	37		Werkendam	Woning/voorm. Koetshuis	Gemeentemonument
Hoogstraat	46		Werkendam		Gemeentemonument
Hoogstraat	53		Werkendam	Burgemeesterswoning/dokterswoning/woning	Gemeentemonument
Hoogstraat	89		Werkendam	Woning/winkelpand	Gemeentemonument
Kruisstraat	4		Werkendam	Voorm. smederij/woonhuis	Gemeentemonument
Kruisstraat	11 en 13		Werkendam	Woonhuis (incl Lijnbaan 42)	Gemeentemonument
Kruisstraat	15		Werkendam	Woonhuis/winkel	
Kruisstraat	46		Werkendam	Dijkwoning/winkel	Gemeentemonument
Kruisstraat	57		Werkendam	Dijkwoning	Gemeentemonument
Lijnbaan	42		Werkendam	Woonhuis (incl Kruisstraat 11)	Gemeentemonument
Lijnoorden			Werkendam	Keet van Lijnoorden/recreatiewoning	Gemeentemonument
Oudsas	4		Werkendam	Voorm. werkplaats/woonhuis	Gemeentemonument
Oudsas	9		Werkendam	Voorm. sluiswachterswoning/woonhuis	Gemeentemonument
Plein	13		Werkendam	Groene Kruisgebouw/woning	Gemeentemonument
Sasdijk	9		Werkendam	Dijkhuis	Gemeentemonument
Schans	20		Werkendam	Woonboerderij	Gemeentemonument
Schans	24		Werkendam	Langgevelboerderij/woning	Gemeentemonument

Adres	Huisnummer	Huisletter	Kern	Evt. toelichting	Status
Slikstraat	3		Werkendam	Woning	Gemeentemonument
Slikstraat	15		Werkendam		Gemeentemonument
van Tienhoven van de Boogaardstraat	1		Werkendam	kerk	Gemeentemonument
Visserdijk	14		Werkendam	Winkel/woonhuis en vergaderzaal/zondagsschool	Gemeentemonument
Visserdijk	66		Werkendam	Dijkwoning/woning en praktijk	Gemeentemonument
Landpoortstraat	20		Woudrichem	Woonhuis	Gemeentemonument
Rijkswal	1		Woudrichem	Woonhuis	Gemeentemonument
Rijkswal	3		Woudrichem	Woonhuis	Gemeentemonument
Rijkswal	5		Woudrichem	Woonhuis	Gemeentemonument
Sluis	2		Woudrichem	Woonhuis	Gemeentemonument
Spieringstraat	4		Woudrichem	Woonhuis	Gemeentemonument

Bijlage 3

Begripsbepaling

1. Aanbouw: Een gebouw dat als afzonderlijke ruimte is gebouwd aan een hoofdgebouw waarmee het in directe verbinding staat, welkgebouw onderscheiden kan worden van, maar een functionele eenheid vormt met het hoofdgebouw en dat in architectonisch opzicht ondergeschikt is aan het hoofdgebouw.
2. Achterkant: de achtergevel, het achtererf en het dakvlak aan de achterzijde van een gebouw; de zijgevel, het zijerf en het dakvlak aan de zijkant van een gebouw voor zover die zijde niet direct grenst aan de weg of openbaar groen.
3. Afgestemd op zijn omgeving: als in voldoende mate rekening is gehouden met de vorm, de kleur en het materiaalgebruik van de omliggende gebouwen. Dit kan zowel verwant, identiek als afwijkend zijn. Evenwicht met de bestaande omgeving geldt als uitgangspunt.
4. Authentiek: de mate waarin een gebouw oorspronkelijk of uniek is vormgegeven, verbouwd of gewijzigd is. Dit kan zowel op een verwante, identieke als afwijkende wijze.
5. Baksteen: een uit klei gebakken kunstmatige steen;
6. Bestemmingsplan: een plan als bedoeld in artikel 3.1 van de Wet ruimtelijke ordening.
7. Bijgebouw: gebouw dat bij een hoofdgebouw hoort en los van het hoofdgebouw op het erf of kavel staat; meestal bedoeld als schuur, berging, tuinhuis of garage.
8. Borstwering: lage dichte (gevel)muur tot borsthoogte.
9. Boeiboord: opstaande kant van een dakgoot of dakrand, meestal uitgevoerd in hout of plaatmateriaal.
10. Bouwblok: een aan alle zijden door straten, wegen of groen begrensde groep gebouwen, die een stedenbouwkundige eenheid vormt.
11. Bouwlaag: een boven peil gelegen en doorlopend gedeelte van een gebouw, dat door op gelijke of bij benadering gelijke hoogte liggende vloeren of balklagen is begrensd, zulks met inbegrip van de begane grond en met uitsluiting van onderbouw en kap.
12. Bouwstijl: Architectonische vormgeving van een gebouw.
13. Bouwwerk: Elke constructie van enige omvang van hout, steen, metaal of ander materiaal, welke hetzij direct of indirect met de grond verbonden is, hetzij direct of indirect steun vindt in of op de grond.
14. Carport: afdak om de auto onder te stallen, meestal bij een woning.
15. Contrasteren: Een tegenstelling vormen;
16. Dak: afdekking van een gebouw, vlak of hellend, waarop dakbedekking is aangebracht.
17. Dakhelling: de hoek van het dak.
18. Dakkapel: uitbouw op een hellend dak.
19. Dakopbouw: een toevoeging aan de bouwmassa door het verhogen van de nok van het dak, die het silhouet van het oorspronkelijke dak verandert.

20. Dakraam: raam in een hellend dak.
21. Dakvoet: laagste punt van een hellend dak.
22. Detail: ontmoeting van verschillende bouwdelen zoals gevel en dak of gevel en raam.
23. Erf: onbebouwd stuk grond behorende bij een woning.
24. Erfafscheiding: Visuele afscheiding tussen twee erven of erf en openbaar gebied;
25. Erker: kleine toevoeging van meestal een bouwlaag aan de gevel van een gebouw.
26. Exces: In deze nota een bouwkundige buitensporigheid;
27. Gebouw: Elk bouwwerk, dat een voor mensen toegankelijke, overdekte, geheel of gedeeltelijk met wanden omsloten ruimte vormt;
28. Geleding: verticale of horizontale indeling van bijvoorbeeld de gevel door middel van inspringingen of verschillend materiaalgebruik.
29. Gevel: buitenmuur van een gebouw.
30. Gevelindelin: Compositie van de gevel. De indeling van bijvoorbeeld raamopeningen over de gevel;
31. Geornamenteerd: van ornamenten voorzien, versierd.
32. Hoekkeper: dakrib die de uitspringende hoeken van een dak vormt.
33. Individueel gebouw: zelfstandig, op zichzelf staand gebouw.
34. In zijn omgeving passend: de mate waarin rekening is gehouden met de maat, schaal en massaopbouw van gebouwen in de omgeving van het nieuwe bouwwerk, dit kan zowel verwant als contrasterend zijn.
35. Kap: Een gedeelte bovenop een bouwvolume dat bestaat uit meerdere schuine vlakken, dus geen plat dak
36. Luifel: een plat uitgebouwd afdak, vaak boven een deur of bij een winkelgevel.
37. Lijst: Een meestal versierde en geprofileerde rand als bekroning van de bovenzijde van een gevel, ook wel kroonlijst genoemd;
38. Maaiveld: bovenzijde van het terrein dat een bouwwerk omgeeft, de grens tussen grond en lucht.
39. Massa: volume van een gebouw of bouwdeel.
40. Negge: terugspringende kant van een muur bij de kozijnen.
41. Nok: horizontale snijlijn van twee dakvlakken, de hoogste lijn van het dak.
42. Ondergeschikt: voert niet de boventoon.
43. Ontsluiting: de toegang tot een terrein of een gebouw.
44. Oorspronkelijk: Orgineel, aanvankelijke vorm, authentiek;
45. Oriëntatie: de richting van een gebouw.
46. Overkapping: carport of luifel.
47. Overstek: bouwdeel dat vooruitsteekt ten opzichte van het eronder gelegen deel.
48. Peil: de bovenkant van de afgewerkte begane grond vloer.
49. Plat dak: dakvorm bestaande uit één horizontaal vlak.
50. Rollaat: een rij van op hun kant gemetselde stenen die functioneert als gemetselde latei voor de relatief kleine overspanning van ramen en deuren.
51. Rooilijn: lijn die de grens aangeeft waarbinnen gebouwd is.
52. Situering: de plaats van een bouwwerk in zijn omgeving.
53. Standaard: door de CRK goedgekeurd bouwwerk of het oorspronkelijke bouwwerk in het betreffende bouwblok.
54. Trasraam: Een trasraam of cementraam is het onderste gedeelte van een gemetselde muur onder en boven het maaiveld, uitgevoerd in harde steen en harde specie tegen het optrekken van vocht vanuit de bodem rondom een gebouw. Bij veel gebouwen te herkennen aan

- de afwijkende kleur ten opzichte van de rest van het metselwerk.
55. Uitbouw: aan het gebouw vastzittend bouwwerk dat rechtstreeks vanuit het gebouw toegankelijk is.
56. Visuele onderbrekingen: bijvoorbeeld door verschil in hoogte, afwisselende geledingen, toepassing van verschillende materialen of penanten
57. Voorgevel: de gevel aan de voorzijde van een gebouw, gericht op de belangrijkste openbare ruimte, de straat. Vaak de meest gedecoreerde gevel en de gevel waar de hoofdentree zich bevind.
58. Voorgevellijn: denkbeeldige lijn die strak loopt langs de voorgevel van een bouwwerk.
59. Voorgevelrooilijn: de voorgevelrooilijn als bedoeld in het ter plaatse geldende bestemmingsplan.
60. Voorkant: de voorgevel, het voorerf en het dakvlak aan de voorzijde van een gebouw; de zijgevel, het zijerf en het dakvlak aan de zijkant van een gebouw voorzover die zijde direct grenst aan de weg of openbaar groen.
61. Zadeldak: een dak dat aan twee zijden schuin is met een symmetrisch profiel.
62. Zijgevellijn: denkbeeldige lijn die strak loopt langs de zijgevel van een bouwwerk.
63. Zijkant: de zijgevel, het zijerf en het dakvlak aan de zijkant van een gebouw.

Beschrijving

Foto van tekening. Waterpoort/Gevangenpoort in de richting van de Kerk. Rechts o.m. de Hoftoren met links op de achtergrond de toren. Tekening van J. van Lexmond. Origineel bij Boymans Rotterdam.

Plaatsnaam

Woudrichem

Uiterlijke vorm

Foto

Datering

circa 1799

Vervaardiger

Onbekend

Straatnaam

Kerkstraat

Auteursrecht

Geen rechthebbenden achterhaald

Eigendomsrecht

Streekarchief Langstraat Heusden Altena

Beschrijving

Gezicht op Woudrichem, schilderij
uit 1851 van S.L. Verveer (1813-
1876).

Tussen de boomgroep rechts en
de hoftoren is de ingang van de
waterpoort te zien.

Hierdoor kwam men vanaf het
water de stad binnen.

Plaatsnaam

Woudrichem

Uiterlijke vorm

Foto

Datering

1851

Vervaardiger

Onbekend

Auteursrecht

Geen rechthebbenden achterhaald

Beschrijving
Straatbeeld met mensen te
Woudrichem.

Plaatsnaam
Woudrichem

Uiterlijke vorm
Foto

Datering
Circa 1910

Vervaardiger
Onbekend

Eigendomsrecht
Streekarchief Langstraat
Heusden Altena

Beschrijving
Foto van een tekening "De
stadt
Woudrichem aan de Merwe".
Getekend vanuit Loevestein.

Plaatsnaam
Woudrichem

Uiterlijke vorm
Foto

Datering
10-08-1750

Vervaardiger
Onbekend

Auteursrecht
Geen rechthebbenden
achterhaald

Eigendomsrecht
Streekarchief Langstraat
Heusden Altena

